

man altsaa komme til det ved en stortingsbeslutning. Heller end at afgjøre spørgsmaalet nu, og kanske komme til en løsning, som senere maa forlades, tror jeg, at man skal lade spørgsmaalet gaa tilbage til fuldmagtskomiteen og lade den afgjøre, paa hvilken maade det skal løses. Som ogsaa af hr. Castberg bemærket haster det jo ikke.

Præsidenten: Under de omstændigheder vil det altsaa være det naturligeste, at stortinget anmoder fuldmagtskomiteen om at udtale sig angaaende det af hr. Wold reiste spørgsmaal. Det var vel det, som ogsaa hr. Stang sigtede paa.

Wold: Jeg har ingen indvending at gjøre derimod; tvertimod anser jeg det for at være det forsigtigste.

Præsidenten: For at dette hurtigst kan ekspederes, tillader jeg mig at stille det forslag: fuldmagtskomiteen anmodes om at udtale sig angaaende det af hr. Wold reiste spørgsmaal.

#### Votering:

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Mødet hævet kl. 2,5.

### Møde den 22de oktober kl. 1 form.

Præsident: C. Berner.

Modtagen af den dertil opnævnte deputation indfandt Hs. maj. kongen og Hds. maj. dronningen sig kl. 1,15 i stortinget, ledsaget af regeringens medlemmer, høiesteret og flere autoriteter. Hs. maj. kongen oplæste følgende trontale:

Hr. præsident, mine herrer repræsentanter!

Idet jeg første gang har den glæde at aabne stortingets forhandlinger, hilser jeg nationens repræsentanter velkommen til sin ansvarsfulde gjerning med mine varmeste ønsker om, at denne gjerning maa blive til gavn for fædrelandet.

Vort forhold til alle fremmede magter er tilfredsstillende. Vort fædreland er siden selvstændighedens gennemførelse blevet mødt med megen sympati fra udlandets side, hvad der er blevet mig tilkjendegivet paa mange maader og ikke mindst ved kroningen i Trondhjem. Det er mit sikre haab, at dette gode forhold ogsaa i fremtiden skal blive bevaret.

Vor diplomatiske og konsulære repræsentation i udlandet er organiseret overensstemmende med stortingets beslutninger. Samtlige fastlønnede embeder er besatte, ligeledes ogsaa den største del af de ulønnede konsulater.

Ved velvillig imødekommenhed fra den tyske og den britiske regering bliver vore diplomatiske interesser i Konstantinopel varetaget af den derværende tyske ambassade og i Peking af den britiske legation.

Landets næringsveie arbejder i det hele ganske tilfredsstillende. Skogbruget har havt et godt aar med høie priser. Udbyttet af udførselen af trælast og træprodukter har været meget godt.

Landbrugets afkastning synes at være omkring et middelaars, fiskeriernes noget under. Handelsflaaden er fremdeles voksende, men skibsfarten arbejder fremdeles under mindre gunstige vilkaar.

Industriens forskjellige virksomheder viser tegn til fremgang. Paa arbejdsmarkedet synes ogsaa forholdene at bedre sig, og procenten af arbeidsledige er lavere end i de foregaaende aar.

Der synes i det hele at være tegn til, at den økonomiske nedgangsperiode i vort land ligesom i andre lande igjen holder paa afløses af langsomt opgaaende tider. Bedringen i næringsforholdene har medvirket til, at statens finansstermin 1905—1906 har kunnet afsluttes uden underskud af betydning, ligesom budgetforslaget for kommende termin — uden nye skattepaalæg og samtidig med betydelige afskrivninger og afsætninger til fondsengang for alle — har kunnet opgjøres med overskud. Stillingen vil forhaabentlig ialfald ved næste budgetopgjør være saaledes forbedret, at der vil kunne skaffes plads for begyndende skattelettelse. Indtræder der, som paaregnet, herefter rummeligere vilkaar for statshusholdningen, bliver det ved siden heraf vor fælles opgave at søge de finansielle forhold yderligere konsoliderede.

En række vigtige forslag vil blive stortinget forelagt.

De paa sidste storting fremsatte, men da ikke behandlede lovforslag: «om handelsnæring», «om ændringer i fabriktilsynsloven», «om indskrænkning af geistlige embedsgaardes størrelse», «om brandvæsenet i byerne», «om Norges brandkasse», om værnskogens bevarelse og forholdsregler mod skogens ødelæggelse», «om forandringer i lov om udskiftningsvæsenet», «vedkommende apotekervæsenet» m. fl. samt forslag til «ny hærordning» m. v. vil blive fremsatte paany.

Endvidere agtes i sessionens løb fremsat følgende lovforslag:

«Om kjøb», «om revision af odelsloven», «om skattevæsenet» m. m. samt forslag til forandringer i lov om høiere skoler, gaaende ud paa obligatorisk skriftlig prøve saavel i landsmaal som i bogmaal til artium.

Under forberedelse haves — foruden ny haandverkslov — spørgsmaalene om sjømands og fiskeres forsikring samt om forligsmægling i arbeidstvistigheder, medens bearbejdelse af udkastene til ordning af sygeforsikringen fremdeles venter paa erklæringer fra interesserede.

Der vil blive begjæret bevilgning til nedsættelse af en komite til afsluttende forberedelse af invaliditets- og alderdomsforsikringen for eventuel gennemførelse i næste valgperiode, og til en anden komite til udredning af spørgsmaalet om forføininger for at lette ubemidlede adgangen til erhvervelse af dyrkningsjord m. v. Endvidere vil fremkomme forslag om nedsættelse af en komite til udredning af spørgsmaalet om anvendelse af officerer og underofficerer i civile stillinger.

Et forslag til revision af bestemmelserne om udenfor egteskab fødte børns retsstilling m. v., derunder ogsaa arveret for saadanne børn efter fader, er for tiden under forberedelse i justisdepartementet. Dette arbejde er saavidt fremskredet, at dets behandling kan haabes afsluttet i en nær fremtid. Ligesaa har samme departement overtaget forberedelsen af en ny lov om skilsmisse.

Man agter i næste budgettermin at foreslaa løsgjængerloven midlertidig iverksat, og under denne forudsætning er budgettet for nævnte termin opgjort.

Der vil blive forelagt stortinget udkast til overenskomst mellem staten og det norske aktieselskab for elektrokemisk industri angaaende udnyttelse og fremtidig overdragelse til staten af forskjellig betydelige vandfald med tilhørende faste eiendomme, anlæg og rettigheder. Det under sidste storting reiste, men der ikke endelig afgjorte spørgsmaal om begrænsning af udlændingers adgang til at erhverve fast eiendom, særlig skoge, vandfald og bergverker i Norge er under forberedelse. Under den nu gjældende midlertidige lov har koncession i enkelte tilfælde været givet paa nærmere fastsatte vilkaar, saaledes paa betingelse af fortrinnsvis anvendelse af norske arbeidere og norsk materiel, og specielt er der, hvad angaar vandfald af nogen betydning, forbeholdt staten adgang til efter en viss tid at indløse samme.

Idet jeg beder Gud velsigne eders gjerning, erklærer jeg herved Norges 56de ordentlige stortings forhandlinger aabnede.

Givet paa Bygdø kongsgaard den 19de oktober 1906.

H a a k o n.

Chr. Michelsen.

Hesselberg.

Efterat en beretning om rigets tilstand og bestyrelse, siden forrige beretning blev afgivet, var oplæst af statsraad Arctander, modtog præsidenten paa stortingets vegne forannævnte dokumenter og ytrede:

Norges konge har nu aabnet det 56de ordentlige stortings forhandlinger og har i trontalen bebudet en række store og betydningsfulde sager, der vil blive dette storting forelagt til behandling og afgjørelse. Jeg er sikker paa, at stortinget vil vie disse sager al den omhu og interesse, som de fortjener.

Nu, da Eidsvoldsverket er fuldt gennemført, idet Norge er indtraadt i de helt selvstændige staters række, føler vi, nationens repræsentanter, visselig sterkere end nogensinde forpligtelsen til at samle al vor kraft i arbeidet for vort folks fremgang og lykke.

Lad os da, mine herrer repræsentanter, besjælede af denne følelse, indvie vort arbejde med ønsket: Gud bevare kongen! Gud bevare fædrelandet!

I dette ønske istemte stortingets øvrige medlemmer.

Hs. maj. kongen og Hds. maj. dronningen med følge forlod derefter stortinget, ledsaget af den deputation, der havde fungeret ved modtagelsen.

Præsidenten: Jeg foreslaar, at trontalen og beretningen om rigets tilstand udlægges for at foretages i et senere møde.

#### V o t e r i n g :

Præsidentens forslag bifaldtes enstemmig.

Præsidenten: Jeg skal oplyse, at det er min agt at opslaa trontalen til behandling i et af de første stortingsmøder. Jeg skal tilføie, at det er mig bekjendt, at det ogsaa er regjeringens ønske, at saa maa ske.

Mødet hævet kl. 1,50.